

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Václava Štencla v právní věci žalobce: **H. V. B.**, zast. Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 1. 2024, čj. CPR-43435-4/ČJ-2023-930310-V237, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 4. 2024, čj. 54 A 6/2024-42,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, odbor cizinecké policie, oddělení pobytových agend (jakožto správní orgán prvního stupně), rozhodnutím ze dne 16. 10. 2023, čj. KRPU 176684-72/ČJ-2022-040026-SV, uložila žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, správní vyhoštění a stanovila dobu v délce 1 roku, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace. Podle správního orgánu prvního stupně pobýval žalobce na území ČR neoprávněně (skončila platnost výjezdního příkazu, který byl žalobci udělen v souvislosti s rozhodnutím o povinnosti opustit území členských států EU) a navíc šlo o opakované porušení zákona o pobytu cizinců. Proti rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím změnila tak, že části výroku i odůvodnění ve znění „*území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace*“ (souhrnně též označované jako „*území členských států*“) nahradila textem „*území členských států Evropské unie*“. Ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem, který ji shora uvedeným rozsudkem zamítl. Napadené rozhodnutí shledal jako přezkoumatelné. Podmínky pro uložení správního vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b)

bodů 9 zákona o pobytu cizinců byly splněny, neboť žalobce opakovaně porušoval právní předpisy ČR na úseku pobytu cizinců. Dopady rozhodnutí do soukromého nebo rodinného života žalobce jsou podle krajského soudu v porovnání s konkurujícím veřejným zájmem přiměřené. Žalobce navíc přistoupil k založení rodiny až v době, kdy byla jeho pobytová situace nejistá (jak s ohledem na chybějící pobytový titul, tak s ohledem na dřívější nepříznivá rozhodnutí správních orgánů).

II.

[3] Žalobce (stěžovatel) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností. Současně navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[4] Návrh na odkladný účinek stěžovatel odůvodnil tím, že by v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozil zcela nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života nejen jeho samotného, nýbrž také ostatních členů jeho rodiny. Žije na území ČR již poměrně dlouhou dobu, a to se svojí manželkou a jejich třemi nezletilými dcerami (narozenými v letech X, X a X). Manželka i děti disponují pobytovým oprávněním a usilují o získání státního občanství ČR. Starší dcery plní povinnou školní docházku, manželka stěžovatele je živitelkou rodiny. Stěžovatel zajišťuje péči o nezletilé děti, zejména pak o nejmladší dceru, která je ještě stále závislá na každodenní péči. Všechny tři děti jsou na stěžovateli citově vázané, odloučení je tak nepřijatelné. Pokud by nezletilé děti odcestovaly společně se stěžovatelem, pak by byly dlouhodobě odloučené zase od matky a bylo by tím navíc ohroženo jejich pobytové oprávnění na území. Prerušením povinné školní docházky starších dcer by pak byla přerušena i jejich integrace do české společnosti. Ekonomické zázemí rodiny je plně navázáno na území ČR. Je obtížné si představit, že by manželka stěžovatele byla schopna živit své dcery, starat se o domácnost a zároveň podporovat manžela v zemi původu. Také vycestování celé rodiny a následné stěhování zpět by bylo finančně náročné, stejně jako krátkodobé návštěvy ve Vietnamu, které navíc nemohou nahradit péči, kterou stěžovatel představuje v životě nezletilých dětí. V rámci žádosti o občanství manželky a dcer je také nutno prokázat, zda žadatelky disponují dostatečnými příjmy, a v důsledku vycestování by tak mohl být ohrožen úspěch těchto žádostí. Stěžovatel také odkazuje na Úmluvu o právech dítěte a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a uvádí, že by byl zásah do jeho života (navzdory své dočasnosti) naprosto nepřiměřený. Navíc přiznání odkladného účinku považuje za stěžejní v zájmu zachování svých procesních práv. Není si vědom, že by mohla v případě přiznání odkladného účinku vzniknout újma jiným osobám nebo mohlo dojít k ohrožení veřejného zájmu.

[5] Žalovaná ve vyjádření k návrhu představila obecnou kritiku judikatury Nejvyššího správního soudu, která se týká přiznávání odkladného účinku kasačním stížnostem ve věcech cizinců čelících správnímu vyhoštění. Zároveň projevila nesouhlas s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatele. Stěžovatel žádá o přiznání odkladného účinku z obdobných důvodů, jakými argumentoval v průběhu nynějšího i dřívějších řízení před správními orgány a soudy, tedy s odkazem na nejlepší zájem nezletilých dětí stěžovatele a důsledky jeho odloučení od rodiny. Poukázala na to, že stěžovatel dosud nerespektoval žádný z předešlých rozsudků, které se jej týkaly, a opakovaně tak získával nedůvodný prostor k dalšímu setrvání na území.

pokračování

III.

[6] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro vyhovění návrhu.

[7] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. platí, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, čímž prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem případně zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro případy specifikované v § 73 odst. 2 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.). Podle tohoto ustanovení soud přizná žalobě (kasační stížnosti) odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Podle citovaného ustanovení soud při rozhodování o odkladném účinku poměřuje závažnost újmy, která může vzniknout stěžovateli nepřiznáním odkladného účinku, a újmy, která může naopak vzniknout jiným osobám přiznáním odkladného účinku. Možná újma hrozící stěžovateli přitom musí být nepoměrně větší, a zároveň nesmí být přiznání odkladného účinku v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Jak již Nejvyšší správní soud dříve judikoval, k tomu, aby kasační stížnosti mohl být takový účinek přiznán, musí navrhovatel v první řadě dostatečně podrobně a určitě tvrdit, že mu hrozí újma nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Povinnost tvrdit a osvědčit vznik újmy má stěžovatel (usnesení NSS ze dne 29. 2. 2012, čj. 1 As 27/2012-32, či ze dne 23. 1. 2014, čj. 6 Ads 99/2013-11). Důvody možného vzniku újmy jsou vždy subjektivní, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele; ten tedy musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí a z jakých konkrétních okolností to dovozuje. Oproti tomu zpochybnění přiznání odkladného účinku pro rozpor s důležitým veřejným zájmem leží na žalovaném (usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, čj. 52 Ca/2003-144, č. 87/2004 Sb. NSS), zatímco žalobci postačí, bude-li tvrdit, že takový rozpor s důležitým veřejným zájmem nehrozí. V rámci posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku se soud nezabývá námitkami ve věci samé.

[9] Žaloba proti rozhodnutí o správním o vyhoštění má odkladný účinek ze zákona (§ 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců). Oproti tomu kasační stížnost v téže věci odkladný účinek nemá a Nejvyšší správní soud může rozhodnout o jeho přiznání v souladu s výše citovanými ustanoveními. Obecně lze konstatovat, že judikatura je ve vztahu k přiznávání odkladného účinku kasačním stížnostem ve věcech správního vyhoštění dosti vstřícná (viz usnesení ze dne 19. 11. 2014, čj. 1 Azs 160/2014-25, č. 3169/2015 Sb. NSS). Z toho však nelze bez dalšího dovodit, že je ve věcech přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění nutno odkladný účinek kasační stížnosti přiznávat automaticky a kdykoliv, kdy o něj stěžovatel požádá (viz usnesení NSS ze dne 29. 5. 2019, čj. 8 Azs 147/2019-22). Takový výklad by nahrazoval vůli zákonodárce, který „plošný“ odkladný účinek v přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění předpokládal pouze pro podání žaloby a pro podání kasační stížnosti předpokládal individuální posouzení ze strany kasačního soudu na základě obecných podmínek pro

přiznávání odkladného účinku. V této souvislosti je tedy třeba ohradit se proti vyjádření žalovaného, který naposledy zmíněnou judikaturu plně nereflektuje.

[10] V nyní projednávané věci nicméně stěžovatel kromě obecné zmínky týkající se zachování jeho procesních práv zcela konkrétně uvedl, jaká újma by mu v důsledku nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti vznikla a proč se jedná o větší újmu, než která by v důsledku přiznání odkladného účinku vznikla jiným osobám. Z podkladů, jež jsou součástí předložených spisů, lze dovodit, že správní vyhoštění se zákazem vstupu na 1 rok by významným způsobem zasáhlo do stěžovatelova práva na soukromý a rodinný život, neboť na území ČR pobývá již déle než 18 let. Tvrzení stěžovatele, že si zde za tuto dobu již vybudoval ekonomické i rodinné zázemí, přitom s ohledem na délku pobytu i zjištění správních orgánů lze považovat za zcela přesvědčivé. Stěžovatel má na území ČR manželku, s níž má tři malé děti, jež výrazným způsobem závisí na jeho osobní péči (manželka i děti zde mají pobytová oprávnění). Stěžovatelovo nucené opuštění území s ročním zákazem vstupu by tak velmi negativně a v rozporu s jejich nejlepším zájmem zasáhlo i stěžovatelovy děti.

[11] S ohledem na výše uvedené tedy Nejvyšší správní soud shledal, že výkonem rozhodnutí by stěžovateli i jeho dětem vznikla závažná újma.

[12] Jelikož Nejvyšší správní soud považoval újmu hrozící stěžovateli za odůvodňující přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti, přistoupil k poměřování újmy, která by mohla stěžovateli vzniknout nepřiznáním odkladného účinku, a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Zásah do práv stěžovatele by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný, naproti tomu nelze dovozovat, že by přiznání odkladného účinku mělo způsobit jakoukoliv újmu jiným osobám.

[13] Pokud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je třeba poměřovat intenzitu hrozícího zásahu do práv svědčících stěžovateli s intenzitou narušení veřejného zájmu (usnesení NSS ze dne 6. 8. 2008, čj. 5 As 17/2008-131). V projednávaném případě by přiznání odkladného účinku mohlo být v rozporu s požadavkem, aby na území ČR pobývaly osoby v souladu s právními předpisy a neporušovaly je. Nejvyšší správní soud samozřejmě vnímá odkaz žalovaného na to, že stěžovatel nerespektoval dřívější rozhodnutí a stále setrvává na území ČR. Tato skutečnost (která ostatně vedla k zahájení řízení o správním vyhoštění) však nepředstavuje tak intenzivní narušení důležitého veřejného zájmu, pro který by nebylo možno v porovnání s výše popsanou újmu stěžovatele odkladný účinek kasační stížnosti přiznat. Ani žalovaný přitom neuvádí, že by z hlediska jiného důležitého veřejného zájmu představovala hrozbu již samotná přítomnost stěžovatele na území ČR.

[14] Nejvyšší správní soud tak ze shora uvedených důvodů návrhu stěžovatele podle § 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. vyhověl. Do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se tak pozastavují účinky napadeného rozsudku krajského soudu. Vzhledem k tomu, že žaloba proti rozhodnutí žalovaného o správním vyhoštění má podle § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců odkladný účinek ze zákona, fakticky se tak do meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti obnovuje i odkladný účinek ve vztahu k vykonatelnosti žalobou

pokračování

napadeného rozhodnutí žalované, kterým bylo stěžovateli pravomocně uloženo správní vyhoštění.

[15] Zbývá doplnit, že rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku je rozhodnutím dočasné povahy a nelze z něj jakkoli předjímat budoucí meritorní rozhodnutí o podané kasační stížnosti (usnesení NSS ze dne 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS). Rovněž lze dodat, že usnesení o odkladném účinku s ohledem na svůj procesní charakter nezakládá překážku věci rozhodnuté, a proto v případě posunu ve skutkových okolnostech lze o návrhu na přiznání odkladného účinku rozhodnout i opětovně, stejně jako lze již přiznaný odkladný účinek i bez návrhu zrušit, odpadnou-li v mezidobí důvody pro jeho přiznání (§ 73 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 6. června 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu